

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Incitamenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.III. De opposito spei vitio, seu de perfectionis desperatione.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55553](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55553)

§. III.

De opposito spei vitio, seu de perfectionis desperatione.

EQuidem fatemur, virtutem solidam ad summæ nos beatitudinis apicem evehere. Concedimus Justi fortem tam in vita quàm in morte felicissimam esse; illumque *cum Maria optimam partem elegisse*, (a) qui ejus acquirendæ studio se totum addicit. Admiramur miram ejusmodi hominis etiam in adversis quietem: suspicimus in eo mentem terrenis omnibus superiorem: invidemus ei mortem omnium somno tranquilliorum. At verò femita, quæ illuc tendit, hæc nimis arcta nobis & angusta: hæc confragosa nimis & aspera videtur; hinc eam inire horremus.

Similes sumus illis exploratoribus, qui missi fuerant, ut regionem, quam DEUS Israëlitis promiserat, inspicerent;

Pars III.

N

rent;

(a) Luc. 10. v. 42.

rent; quique inde reversi coram
 omni populo facti sunt, *terram qui-*
dem lacte & melle manare, fructus ejus
 esse uberrimos, glebam felicissimam;
 attamen eam *devorare habitatores suos:*
urbes habere grandes atque muratas:
ibique monstra quaedam esse de genere gi-
ganteo; unde desperati concludebant:
nequaquam valemus obtinere eam. (b)
 Hæc, inquam, figura est illorum, qui,
 licet agnoscant, vitæ beatitatem &
 mortis tranquillitatem, qua sanctitas
 suos assecras in hoc adhuc mundo
 coronat, esse summam; tamen eam,
 nescio, queis portentis circumseptam
 esse somniant, quæ instar Colchici il-
 lius draconis omnem illis aditum ad
 vellus hoc aureum præcludant.

Porro triplicis potissimum generis
 solent esse illi obtentus, quibus no-
 stram in procuranda virtute solida
 inertiam palliamus, & ob quos de
 perfectione desperamus, nempe 1. na-
 turæ indoles, 2. vitæ conditio, 3. la-
 boris arduitas; quorum inanitatem
 præ-

(b) Num. 13. v. 27. & seq.

præfens paragraphus ob oculos ponet, & ostendet, licet pietatis via spinis obsita sit, tamen eas haud usque adeò pungere: licet arcta ea sit, tamen adeò angustam haud esse nec asperam, ut generoso pede perrumpi nequeat; illaque monstra non nisi inania phantasiæ ludibria, propriique amoris figmenta esse.

I. Ad primam igitur excusationem quòd attinet, nihil communius est hac nãnia, dicentium: ô felices illos, qui cum Salomone *sortiti sunt animam bonam*, (c) vel cum Sadoc *egregiam indolem!* (d) his enim facile est, *assumere pennas sicut aquila, ambulare, & non deficere* (e) in via perfectionis. At verò ego, *cujus sensus & cogitatio in malum prona sunt ab adolescentia*; (f) & *cujus appetitus abierunt post pravitatem cordis*; (g) ego, qui *captivatus in lege peccati, quæ est in membris meis, quod nolo malum, hoc ago*; ego, inquam,

N 2 infe-

(c) Sap. 8. v. 19. (d) 1. Paral. 12 v. 28.
 (e) Isa. 40. v. 31. (f) Gen. 8. v. 21. (g) Jerem. 9. v. 14.

infelix homo (h) qui potero, terram exutus, non nisi coelum respirare?

Ita est, ait alius, non omnia fert omnia tellus: non cuilibet glebæ inferi flores queunt, nec quolibet ex trunco sanctus exsculpi potest. Sunt enim, quibus ipsa humorum & inclinationum diversitas ingenti obstaculo sunt. Qui enim fieri possit, ut ille, qui ob fervidam bilem sinu leonem nutrit, migret in mitem agnum? qui ob ebullientem in venis sanguinem vivum hydrargyron est, fiat *sicut nycticorax in domicilio, aut sicut passer solitarius in tecto?* (i) ut is, qui ob dominantem sibi melancholiam ingenita affectus tristitiâ est, innubi fronte ad-versa ferat? Aut qui ob abundantem pituitam totus limaceus ac testudineus est, cœlestibus flammis ardeat, & ad sanctimonix culmen *similis caprea, saliens in montibus, & transiliens colles,* eluctetur? (1) Quis à luteo homine id miraculi speret? Nempe quàm pa-
rum

(h) Rom. 7. v. 19. & seq.
v. 7. & 8.

(i) Psal. 101.

(1) Cant. 2. v. 9.

rum mutare potest athiops pellem suam,
aut pardus varietates suas, (m) æquè
parum talis congenitum sibi vitium
exuet, ac oppositam virtutem induet.

Nihilominus his insuper habitis,
ajo, & contendo naturæ indolem,
sive ignea ea sit sive terrea, pituitosa
aut sanguinea, sanctitati acquirendæ
non solùm nulli impedimento, sed
ingenti etiam (modò quis artem cal-
leat) adjumento fore. Id quod in-
nuere videntur illa quatuor animalia
Ezechieli olim ostensa, quorum pri-
mum hominis speciem gerebat, alte-
rum leonis, tertium aquilæ, quartum
denique similitudinem bovis præsefe-
rebat. Hæc enim quatuor animalia,
per quæ (ut interpretes volunt) illi
quatuor humores nobis exhibentur,
qui varia hominum temperamenta
conficiunt; hæc, inquam, quatuor ani-
malia coram facie sua ambulabant; ubi
erat impetus spiritûs, illuc gradiebantur;
(n) id est, vim spiritûs, à quo at-
trahebantur, ita sequebantur, ut neque

N 3 dextro-

(m) Jerem. 13. v. 23. (n) Ezech. 1. v. 12.

dextrorsum, neque laevorsum aberrarint; qua mystica imagine docemur, nullam corporis constitutionem, mentisve habitudinem obtinendæ perfectioni obesse; nam licet nobis æquè iracunda foret natura ac leoni, æquè volatilis ac aquilæ, æquè lenta ac bovi, æquè tandem inconstans ac homini, qui *nunquam in eodem statu permanet*; (o) nihilominus tamen si ductum gratiæ fidei flexu secuti fuerimus, per justorum semitam recto cursu ad virtutis bravium perveniemus.

Exemplis res clarescet. Quis enim erat ingenio magis truculento quàm Paulus? Quis in voluptates magis propenso quàm Magdalena? Quis divitiarum magis avido quàm cum Matthæo Zachæus? Et tamen omnes quatuor, insuper habita sua hac adeò viscosa ac rebeli propensione, magnum sanctitudinis gradum sunt adepti. *Saulus (qui & Paulus) erat spirans minarum ac cadis in discipulos Domini.* (p) Magdalena erat nota *in civitate peccatrix.* (q)

(o) Job. 14. v. 2. (p) Act. 9. v. 1.

(q) Matthæus *sedebat ad telonium*, (r) eidem non tam corpore quàm mente affixus. Zachæus erat *princeps publicanorum*, (s) id est, eorum, qui iniquis foenerationibus quæstum facere consueverant. Et tamen ille fit subito *vas electionis*: (t) *isti dimittuntur peccata multa*: (u) ex ultimis duobus unus *Apostolus*, (x) alter *filius Abrahæ* audit. (y) Quis ergo naturam obtendat, quò minùs sanctitati intendat?

Et quamvis ejusmodi mutationes victricis gratiæ miracula sint, non tamen adeò infrequentia sunt, ut similia à nobis sperari haud possint. Percurrantur Ecclesiæ fasti, evolvantur Sanctorum annales, & summam virtutem cum indole sanguinea, biliosa, melancholica, & pituitosa eodem ipso nexu composita reperiemus, quo olim ab Isaia *lupus cum agno, pardus cum hædo, leo cum ove, & vitulus cum urso habitare sunt visi*. (aa)

N 4

Docu-

(q) Luc. 7. v. 37. (r) Marc. 2. v. 14. (s) Luc. 19. v. 2. (t) Act. 9. v. 15. (u) Luc. 7. v. 47. (x) Luc. 6. v. 15. (y) Luc. 19. v. 9. (aa) Isa, 21. v. 6.

Documento nobis sint Augustini, Gualberti, Guilielmi aliique innumeri, qui non obstante inclinationum perversitate magna modò altarium decora sunt. Itaque agnoscamus cum Ambrosio, *Sanctos non fuisse nature prestantioris, sed observantiæ majoris.* (bb) Cúmque illi idem fuerint, quod nos sumus, fieri etiam nos posse, quod illi nunc sunt; modò eandem, quam ipsi, etiam nos ineamus viam.

Certè in illa ingenti multitudine Israëlitarum procul dubio plurimi numerabantur, qui eadem, qua nos vel etiam vehementiori, mentis intemperie agitabantur; qui æquè leves ac nos fuerant, æquè iracundi, tristes ac torpidi; & tamen etiam hos & quidem omnes, neminem excipiendo, renum scrutator DEUS sanctos esse iussit, atque perfectos, *dicens ad Moysen: loquere ad omnem cætum filiorum Israël: sancti estote, quia ego Sanctus sum Dominus DEUS Vester.* (cc)

Jam

(bb) Ambros. in lib. de Joseph. (cc) Levit. 19. v. 2.

Jam autem æquissimum Numen
 impossibilia haud imperat. Ergo
 etiam illis, qui ejusmodi effrænatis
 animi motionibus infestabantur, per-
 fectio possibilis erat: ergo etiam nobis
 possibilis est. Adeóque etiam tu ô
 biliose, non obstante hac tua ad iram
 proclivitate: etiam tu ô sanguinee cum
 omni tua ad voluptates propensione:
 etiam tu ô melancholice & phlegma-
 tice cum atra tua bile & dominante
 pituita fieri sanctus potes; quid dubi-
 tas? potes. Nam etiam tu ex nume-
 ro illorum es, quos teste Apostolo
*DEUS vocavit vocatione sua sancta, ut
 essent sancti.* (dd) Inanis proin ac
 inutilis est, petitus ab humorum im-
 moderatione obtentus.

Præcipuè cùm per gratiam Servato-
 ris naturæ feritas non minùs cicure-
 tur, quàm per insertum feliciorum
 furculum sylvestris arbor corrigitur,
 & mutatur. Nam etiam tu, qui in-
 faustam te indolem sortitum quereris,
 asserente id Paulo, *excisus es ex natu-*

N 5

rali

 (dd) 2. Tim. 1. v. 9.

rali oleastro, & insertus es in bonam olivam, (ee) licet enim ex oleastro appareat, quis sis per naturam, quam recepisti ab Adam; tamen etiam è contrario ex bona oliva elucet, quid esse valeas per gratiam. Es equidem sterilis arbor, culturae impatiens, ingenio aspera, nihil præter acrimoniam habens & amaritudinem. At verò quia, cum oleaster esses, insertus es in bonam olivam; quia socius radicis & pinguedinis olive factus es; (ff) inexcusabilis es o homo, (gg) si tuo tepori humorum temperamentum obtendere pergas.

Quid enim? an ergo Christi virtus in te efficere minus queat, quam in insito sibi furculo sylvestris truncus potest? Potest insititius ramus agrestis trunci naturam mutare; & tuam immutare Christus non valeat? Quis tantam ejus gratiae infirmitatem affingat? Proin confide; modò illam in te tu agere sinas, nec ejus operationem

(ee) Rom. 11. v. 24. (ff) Rom. 11. v. 17.
 (gg) Rom. 2. v. 1.

nem prohibeas, sensim ea in omnes animæ facultates illabetur, eique suas dotes communicando, eandem penitus in aliam transformabit. Sicut enim omnis acrimonia, naturalis amaritudo, ceteraque improbæ oleastri qualitates per insitionis artem evanescent; ita etiam omnis naturæ tuæ feritas & indolis intemperies cœlestis auxilii succo mitescet. Proinde (concludit Basilius) *nemo in vitio constitutus, seipsum desperare velit; haud nescius, agriculturam immutare habitudinem stirpium, (hh) & vigilem sui curam navos mentium.*

Quid? quòd hominis temperamentum, quodcunque demum illud sit, acquirendæ virtuti non solum nulli sit impedimento; sed insuper ingenti, si eo uti quis noverit, adjumento esse possit. Ipsa imperans menti motio, quæ prævalenti humori suam originem debet, si ad sanctiorem scopum collineet, scala nobis erit, & sublimis ad perfectionem gradus.

Docu-

(hh) Homil. 3.

Documento nobis sinte laudati superius Sancti. Sic Magdalena suam illam ad amandum propensionem quidem retinuit; solum eandem à profano amore ad coelestem deflexit. Paulus quoque, postquam ad bonam frugem se receperat, æquè minax, ardens & zelans, ac ante fuerat, permansit; solummodo rei objectum mutavit, ardorem illum, quem prius persequendæ Ecclesiæ impenderat, eidem postmodum propagandæ sacramento. Matthæus avaræ fami, qua antea aurum appetierat, animarum sitim substituit. Ignatius gloriæ militaris appetentiæ Divini honoris zelum subrogavit. Gualbertus odium, quo prius hostem persequabatur, in seipsum detorsit. Sicque mira metamorphosi eadem ipsa affectio in adminiculum transit, quæ sanctitati obtinendæ obstaculum fore censebatur.

Hanc eandem solertiam etiam orcus usurpat, ut nos eò facilius in malum propellat. Nam teste Cyrillo *dæmon illuc maximè nos incitat, quo nos*
per

per nos ipsos inclinari perspicit, infirmitatem nostram ad arma nequitiae suae convertendo, & ingenii nostri morbo adversus nos ipsos utendo. (ii) Et hinc (ut notat S. Leo) omnium discutit consuetudinem, ventilat curas, scrutatur affectus, & ibi causas querit nocendi, ubi quemque viderit studiosius occupari. (ll) Quidni ergo & nos idem remedium adhibeamus ad proficiendum, quo stygius alastor tam feliciter utitur ad nocendum. Efficacitas hujus industriae vel ipsum Aristotelem advertit, dum scribit, spectandum esse, ad quae nos procliviores simus, atque inde in melius objectum abstrahendos. (mm)

Imò aliqua ex parte optabilius videtur, potius sortitum esse indolem asperam quàm pacatam, & ad bonum ceream flexilemque. Dantur enim virtutes quaedam, quae adeò naturalem habent cum peculiari quorundam hominum genio similitudinem, ut omnes fermè fucata sanctitatis specie
deci-

(ii) In Joan. lib. 6. cap. 16. (ll) Serm. 7. de Nativitate. (mm) 2. Ethic. cap. ultimo.

decipiantur, atque naturam pro pietate suspiciant. Sic non rarò dominans phlegma mansueta lenitas, melancholica tarditas prudens gravitas, affabilis comitas proximi charitas mendaci nomine appellatur. Quo fit, ut pleraque ejusmodi hominis opera superni ordinis dignitate, merendique vi destituantur, & sub mortem appareat vitrum fuisse, quod is gemmam putavit. Ab hac autem deceptione eò remotiores erimus, quò magis indomitas motiones nacti fuerimus. Unde patet, easdem acquirendæ perfectioni non solùm nulli impedimento, sed magno insuper adjumento fore, si rite eas cicurare noverimus. Ut proin ob naturæ indolem de assequenda sanctitudine nulli fas sit desperare.

II.
Vite conditio.

II. Utì nec ob vitæ conditionem. Sunt equidem, qui censent, perfectionem non congruere omni mortaliæ statui, nec cuilibet hominis ætati. Eandem existimant esse fructum quendam peregrinum, qui non nisi

in

in anachoretarum desertis crescat, aut in Religiosorum cœnobiis pullulet. Illam ejus generis unionem aut thesaurum esse arbitrantur, quem in mari æstuantis sæculi, aut in agro sylvescentis mundi reperire haud sit. Ob turbarum strepitum, negotiorum tumultum, curam familiæ sanctitatis semitam mundanis imperviam esse opinantur. Juventutem ob ætatis teneritudinem, senectutem ob virium debilitatem conscendendo virtutis monti impares esse autumant. Unde inferunt, sanctimoniam nec cuilibet hominum statui convenire, nec omni ætati.

Et hinc imaginaria hac impotentia freti, eandem tranquilli negligunt. Juvenes illam remittunt in senectam: Senes dolent, eam nil curasse in juventa. Pauperes invident divitibus tot adjumenta ad sanctitudinem perveniendi. Divites gemunt, tot impedimentis se ab eadem arceri. Nobilis aulam, judex curiam, miles arma, studiosus literas, civis opificium, rusticus

sticus stivam judicant esse causam, quò
 minùs sancti pridem effecti, non jam
 miracula patrent. Omnes inanibus
 solùm votis conscientiam & tempus
 fallunt; dum non rarò ingemiscunt:
 ô si alio in statu aut loco forem! si
 alio munere occuparer, aut meliori
 fortuna fruerer, quàm perfectior vi-
 verem! ô si redirent illi anni, occa-
 siones, & gratiæ, quàm fideliùs illis
 usus; his verò responsurus essem!
 Et sic quilibet omnem tepidioris vitæ
 culpam vel in munus, quod obit:
 vel in ætatem, quam agit: vel in lo-
 cum, quem incolit: vel in personas,
 quibuscum degit, imprudens & falsus
 conjicit; cùm non fortis conditio,
 sed voluntatis inertia hujus mali fons
 sit & origo.

Et certè omnes hos splendidè falli
 Sanctorum annales luculenter osten-
 dunt. Nam (ut ex infinitis paucos
 recenseam) Henricus in throno, Ra-
 degundis in aula, Eustachius in castris,
 Ivo in curia, Crispinus in officina,
 Isidorus agros colendo, Wendelinus
 greges

greges pascendo insignem sanctitudinis lauream sunt consecuti. Præterea Stanislaus in adolescentia, Aloysius in juventute, Ignatius in virili ætate, Augustinus in senectute sancti evaserunt. Patricius peregrinando, Aquinas studendo, Hermannus ægrotando, Blandina ancillando magnum sanctimoniam apicem conscenderunt. Queis docemur, perfectioni obtinendæ nullam statum aut ætatis, nullam vitæ aut sortis conditionem magnopere obesse.

Adhæc quis pluribus negotiis obrutus fuerat quàm Moyses, Josue, Samuel? Quis majoribus familiæ curis distentus quàm Abraham, Isaac & Jacob? Quis gravioribus injuriis vexatus quàm David, Jeremias ac Job? Et tamen hi Beatis immixti modò *lucent sicut stella in perpetuas æternitates.* (nn) Potuerunt ergo isti & quidem in veteri lege, non obstantibus his remoris, ad virtutis bravium pertingere; cur tu id nequeas in lege gratiæ,

Pars III.

O

ubi

(nn) Dan. 12. v. 3.

ubi copiosior longè fortiorque est divini auxilii affluens ubertas ?

Sed, missis exemplis, sola ratio de rei veritate nos convincit. Nam genuina pietas consistit in eo, ut quis rite impleat omnes injuncti à DEO muneris partes; ut recurrentes quotidie actiones obeat bene; nilque patret, vel omittat, quod fieri lex jubet, aut vetat. Jam autem id sub quovis fidere, quocunque in statu, quavis premente fortuna, à quovis præstari posse, abunde declaratum est hujus operis parte II. cap. I. §. I. num. III. Ergo etiam quivis, ubivis, quodcunque demum urgeat fatum, vivere perfectus potest.

Equidem si sanctitudo in excelsa contemplationis vertice constituta hæreret. Si in tetrico solitudinis deserto, aut cruento asperitatum vepreto, aut in procellosa maris insula exul lateret; tum enimvero haberet, quod dictis opponeret ille aulæ minister & curiæ judex, ille tenellus juvenis & debi-

debilis agrotus. At verò cui arduum adeò ac difficile accidat, ut opera aliàs peragenda etiam obeat bene? ut ipse faciat amore cœli, quod alii præstant amore lucri? ut eâdem accuratione seruiat DEO, qua alii mundo? ut denique amabilissimum Numen haud ampliùs saltem pleno cum sensu offendat, irriter, laceſſat? Quis pervicax adeò sit, ut hæc sibi impossibilia dicat? Ergo nec vitæ conditio, quæcunque ea sit, acquirendæ perfectioni obstaculo est; cùm quodvis hominum genus suos heroes numeret, quorum probitas est evidens argumentum, quemlibet in quolibet statu fieri sanctum posse.

At dices: quî fieri queat, ut quis sæculi tumultu distractus, familiæ curis distentus, variisque negotiis obrutus, puriorem virtutis respiret auram? At etiam hunc contendo ego, non adeò difficulter eluctari ad sanctitatem posse. Nam vita pœnitens est brevissima ad sanctimoniam via; quinam autem plura habent, quæ patiantur

quàm mundani, utpote queis cruces vel domi suæ diu noctuque ubertim germinant. Patienter enim ferre tristiores uxoris genium, refractariam liberorum indolem, indociles domesticorum mores; magnanimo silentio concoquere bonorum jaçturam, creditorum insolentiam, amicorum inconstantiam; hæc, inquam, & alia his similia constanti patientia tolerare, magni profectò ad pietatem passus sunt.

Dein cui plures occurrunt occasiones frangendæ voluntatis, subjiciendi intellectus, exercendæ submissionis, & reprimendi appetitus, quàm mundi servitiis mancipato homini? Si hæc omnia amore DEI ageret, ac pateretur, summis Ecclesiæ sideribus annumeraretur. Si ille opifex diurnos labores suos bona intentione inauraret, tenebricosam suam officinam in illustrem virtutum palæstram levi brachio transformaret. Verùm, cùm id facere negligent, vivunt quidem miseri in exercitio pœnitentiæ, sed moriuntur
sine

sine merito patientiæ. Fiunt martyres
dæmonis, qui potuissent esse Numi-
nis; & cum suis omnibus miseriis,
laboribus & ærumnis loco rosarum
non nisi spinas colligunt, ac præmii
loco solum augent pœnas in lustrali
carcere exsolvendas. Hæc cum ita
sint, quis ergo jam sanctitudinem suis
viribus superiorem, suoque genio ni-
miùm adversantem fingat?

At nequeo, ais, multa bona agere;
ergo saltem patiare modicum illud,
quo cruciaris, malum. Si non vales
patrare magna; ergo saltem cave, ne
negligas parva; nam cura minimo-
rum est trita ad maximam perfectio-
nem via. Si non potes proximum so-
lari eleemosynis, saltem ædifica exem-
plis. Si tibi non licet relinquere
opes, saltem exue affectum erga illas;
& in ipso honorum apice constitutus,
domesticæ vilitatis tuique nihili me-
mor, infra omnes te abjice. Nam
hac quoque via ad solidæ pietatis per-
venies culmen. Unde patet, perfe-
ctioni obtinendæ nullam vitæ condi-

tionem ita obesse, ut magno potius esse subsidio nequeat.

*III.
Laboris
arduitas.*

III. Ad tertium denique obtentum quod attinet, nempe laboris arduitatem, etiam hunc inanem nullumque esse ad oculum demonstrat vel obiter conjectus in mundi hujus universitatem obtutus. Quis enim est status in orbe, quod vitæ genus, aut quæ fortis conditio, quæ suis iisque gravibus & quidem plurimis difficultatibus circumsepta, oppleta, & infarcita non sit? Quis aulicus, miles, aut mercator est, qui non stentorea voce contendat, plura sibi fastidia devoranda, majores ærumnas exantlandas, acriores curas & metus preferendos esse quàm cuilibet cœnobitæ? Quis causidicus, opifex, magistratus suo muneri non ingemiscit, piamque Religiosis quietem non invidet? Imò quis Regum ac Imperatorum est, qui non queratur, regni coronam suis, quas occulit, spinis horrendum pun- gere.

Et

Et tamen rarissimus est, qui propterea à coeptis desistat: sceptrum, arma, aut merces abjiciat: vel animum pusillanimis despondeat. Cùm ergo hos laboris arduitas non deterreat à terrestrium cupiditate, cur te absterreat à solida probitate? cùm hi propterea ab inito semel calle non referant pedem, cur tu ab arrepto semel aratro timidam retrahas manum? Et certè fugitivus è mundo exeat necesse est, vivusque sepulchrum ingrediatur, qui omne arduum delicatus fugit; cùm labor & dolor gemini illi cardines sint, circa quos nostra omnis vita constanti gyro circum rotatur. Inde colligas velim, quàm vana hæc & levis excusatio sit.

Dein si res æquiori oculo consideretur, pietatis semita adeò laboriosa haud est, prout illam amor proprius erroneis coloribus & mutuatis ab orco umbris depingit. Nam ut sanctus peccatum, quo colubrum; ut eadem velocitate excutias tentationem, qua

scintillam; eadem attentione ores, qua ludis; eodem fervore sacrifices, qua studes. Plus non requiritur, quàm ut eadem diligentia suppures conscientiae labes, qua examinas œconomi rationes; ut eadem cura ferves munditiam mentis, qua vestis; ut pari sollicitudine invigiles sensibus, qua opibus; ut denique non minori apud te loco sit sanctitas quàm sanitas, spiritus quàm corpus, anima quàm esca. Et hoc quis nimis arduum esse difficileque dicat? Ergone una eademque res solùm tunc tibi impossibilis accidat, cùm illam exigit DEUS; quæ tamen tam facilis videtur, dum eam expetit mundus?

O Superi! ergone magni adeò moliminis res sit interdum sapius meminisse illius, qui nostrum nunquam obliviscitur? Ergone operosum adeò negotium sit toto corde amare illum, qui est infinitè bonus in se ob infinitudinem suarum perfectionum, & infinitè bonus erga nos ob collatorum nobis beneficiorum infinitatem? Ergone

gône gigantei roboris operatio sit, exuere seipsum, ut quis induat Christum? abjicere glebam, ut quis accipiat gratiam? contemnere cœnum, ut obtineat cœlum? abdicare se affectione creata, ut possideat omnium Conditorum? Quis prudens animus ejusmodi sensa non horreat? Si ad obtinendam perfectionem cumulandæ forent opes, augendi honorum tituli, mundi voluptates aucupandæ, omniaque adversa averruncanda; tum equidem excusationi locus foret. At verò cum sanctitas ex parte in eo posita sit, ut divitiæ deserantur, spernantur dignitates, deliciae fugiantur, & adversitates quærantur; cumque sciamus, etiam nos Christum indutos cum Paulo omnia posse in eo, qui nos confortat; hoc profectò clarè evincit, nullum esse, quem à laboris arduitate mutuamus, obtentum.

Accedit, longè durius esse jugum mundi quàm Christi, multò gravius esse onus carnis quàm crucis; cum tam aspera non desiderentur ab asse-

clis virtutis, quàm vanitatis. Nam pone tibi ob oculos hominem, qui melioris fortunæ faber sibimet esse cupiat, vah! quot injurias dissimulare, quot aculeos concoquere, quot repul-
sas ferre miserum oportet. Non est adu-
latio tam abjecta, non servitium tam vi-
le, non labor tam spinosus, quem subi-
re, ringente licet mente, non cogatur.

O quot curæ huic parenti non sunt
perferendæ, ut liberi habeant, quod
rodant: quot angores huic clienti sunt
tolerandi, ne perdat Mæcenatis fa-
vorem: quot tædia huic debitori sunt
glutienda, ut corradat, quo credito-
ribus satisfaciat? Quodsi etiam Amal-
thea inverso copiæ cornu talem beet,
quantopere ei non algendum est, &
sudandum, ne iterum fugacia bona di-
labantur? ne denuo, variante fortuna,
honori contemptus, abundantia ege-
stas tristi vicissitudine subrogetur? Ut
proin etiam de talibus dicere liceat,
quod Joannes de damnatis asserit: *non
habent requiem die ac nocte.* (oo)

Et

Et tamen (quod mirandum) summo nihilominus conatu coeptis insistent, nulla difficultate, quantumvis magna ea sit, à concepto proposito absterrentur. Licet jaculis pluat, aut ningat freudentibus hastis, tamen impavidi pergunt; quò facilis rei appetitio cæcos impellit. Et nos, vah probrum! nos cujuslibet molestiæ umbra à sectanda perfectione mox retrahat, deterreatque? Ergone (Hieronymi verba sunt) *ferventissimi in terrenis, non nisi in caelestibus frigidissimi simus?* Ergone tanta cura mundani homines temporalibus inhient; licet maxima eis superanda sint repagula? Et nos divinam Sapientiam, caelestes divitias, immortales honores ob levem remoram pigra quadam dissimulatione negligamus? (pp)

Utinam Fratres! (ingemiscit Bernardus) *utinam nos sic essemus cupidi gratiæ spiritualis, quemadmodum seculares homines pecuniæ temporalis!* *Utinam eadem constantiâ tenderemus ad virtutem, qua illi ad honorem; tunc equidem*

dem beati essemus. At prò dolor! magna confusio est, & quidem magna valde, quòd ardentius illi & constantius perniciofa desiderant, quàm nos utilia. (qq)

Hinc jure minatur B. Laurentius Justinianus, nos olim ab istis secularibus viris, qui modò, ut sua vota perficiant, leto animo corpus periculis & animum perditioni exponunt, acriter accusatum iri. *Consurgent enim, inquit, consurgent tales nobiscum in judicio, & meritò condemnabunt nos, qui tam leviter à pietatis tramite deflectimus. Objicient nobis, quos ob vilem gustum & leve lucrum perpeffi sunt, labores quotidianos, animi angustias, inanem spem & diuturna certamina. Cùm econtra nos sudoris umbra exterriti, & bonorum caelestium incurii manus pigras sinui immiserimus.* (rr) Igitur ne id fiat, concludit S. Patriarcha, *evigilemus corde, & mentis aciem erigamus ad Dominum DEUM nostrum, poscentes humiliter clementiam ejus, quatenus dignetur dominan-*

(qq) Serm. 1. de alt. & bass. cordis, (rr)
Lib. de obed. cap. 9.

minantem nobis propulsare inertiam, (ss)
ut insuper habita naturæ indole, vitæ
conditione, & laboris arduitate, adeó-
que fugata perfectionis desperatione,
semper *eamus de virtute in virtutem;*
donec tandem ad ejus culmen eluctati,
videamus DEUM deorum in Sion, (tt)
ejusdem intuitu æternùm beandi.

(ss) Ibidem. (tt) Psal, 83, v. 8.

CAP. IV.